پیاپی ۱۰۳

توسعه یک روش نیمه تحلیلی جدید برای حل مسائل الاستودینامیک در حوزه فرکانس

رضا بابایی'، احسان جباری * ۲ و محسن خسروی بابادی ۳

^۱ دانشجوی دوره دکتری، دانشکده مهندسی، دانشگاه قم ^۲ استادیار دانشکده مهندسی، دانشگاه قم ۳ دکتری، سازمان صنایع دریایی ایران

(دریافت: ۱/۹۶/۱/۶، پذیرش: ۱۳۹۸/۴/۲۳، نشر آنلاین: ۱۳۹۸/۴/۲۳)

چکیدہ

هدف پژوهش حاضر، توسعه یک روش نیمه تحلیلی جدید به منظور آنالیز دینامیکی سدهای بتنی وزنی میباشد. در این روش، ماتریسهای ضرایب دستگاه معادلات دیفرانسیل حاکم با استفاده از چندجملهای های مرتبه بالای لاگرانژ (توابع نگاشت)، توابع شکل ویژه، روش انتگرال گیری عددی گوس-لوباتو- لوژاندر (Gauss- Lobatto- Legendre) و روند تولید فرم انتگرالی با استفاده از روش باقیمانده های وزن دار، به صورت قطری استخراج میشود. این امر و نیز گسسته سازی مسئله با یک بعد کمتر از فضای اصلی، باعث کاهش قابل توجه حجم محاسبات نسبت به سایر روش ها میشود. در این پژوهش برای اولین بار به کمک ابزارهای مذکور، معادله حاکم بر مسائل الاستودینامیک (Elastodynamic) با تحریک پایه (بار زلزله) در حوزه فرکانس با انتقال به فضای محلی استخراج و روند حل آن بیان شد. همچنین به منظور سنجیدن توانایی و دقت روش حاضر در حل این دسته از مسائل، دو سد وزنی بتنی با مخزن خالی تحت تحریک هارمونیک پایه آنالیز گردید. مقایسه نتایج این روش با سایر روش ها نشان می دهد که روش حاضر دارای دقتی با سافاده از حداقل درجات آزادی غیرد رگیر برای آنالیز گردید. مقایسه نتایج این روش با سایر روش ها نشان می دهد که روش حازی دور

كليدواژدها: مسائل الاستوديناميك، ماتريس ضرايب قطرى، سد بتنى وزنى، حوزه فركانس.

۱– مقدمه

تاکنون محققان روشهای عددی زیادی را برای حل مسائل الاستودینامیک^۱ به کار در حوزه زمان و فرکانس به کار بردهاند و هدف بسیاری از آنها دستیابی به روشهایی بوده است که با کمترین هزینه محاسباتی، دقیقترین پاسخها را بهدست آورد. روش المان محدود^۲ دارای قابلیتهای خوبی در حل این دسته از مسائل میباشد (Boroomand و Mossaiby، ۲۰۰۶ و Loureiro و Mossaiby ۲۰۰۹، روش المان مرزی^۲ مسئله را با یک بعد کمتر از فضای اصلی حل می کند ولی نیاز به حل اساسی^۴ دارد (Iavaran و همکاران، ۲۰۱۱ و Xiao و همکاران، ۲۰۱۲). روش المان مرزی– محدود مقیاس شده^۵ مزایای روش المانهای محدود و المانهای مرزی را ترکیب می کند و یک روش نیمه تحلیلی برای حل معادلات دیفرانسیل جزئی حاکم بر مسائل الاستودینامیک به حساب می آید.

در این روش فقط مرزهای مسئله نیاز به گسستهسازی دارد و

برخلاف روش المان مرزى، نياز به حل اساسى نيست (Yang و

روش مذکور پر است و این امر هزینه محاسباتی را افزایش میدهد.

برای اجتناب از چنین مشکلی، خاجی و همکاران (۲۰۱۱) روش

SBFEM را توسعه داده و یک روش نیمه تحلیلی با ماتریس ضرایب

قطری معرفی کردند. این روش برای حل مسائل پتانسیل (Khaji

و Khodakarami، ۲۰۱۱، مسائل الاستواستاتیک^۷ دو و سهبعدی

(Khaji) و ۲۰۱۲ د ۲۰۱۲)، مسائل

الاستوديناميك (Khodakarami و Khaji و ۲۰۱۲ و Khaji و

Mirzajani، ۲۰۱۶)، فشار هیدرودینامیک مخازن سدهای بتنی

وزنی (بابایی و همکاران، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴)، تفرق امواج

ماتریس ضرایب دستگاه معادلات دیفرانسیل حاکم در هر سه

همکاران، ۲۰۰۷ و ۲۰۱۱).

5. Scaled boundary finite element n 7. Elastostatic 1. Elastodynamic

2. Finite Element Method (FEM)
 3. Boundary Element Method (BEM)

* نویسنده مسئول؛ شماره تماس: ۳۲۱۰۳۵۱۵–۲۵

آدرس ايميل: r.babaee@stu.qom.ac.ir (ر. بابايي)، e.jabbari@qom.ac.ir (ا. جباري)، mohsen_khb@yahoo.com (م. خسروي بابادي).

^{4.} Fundamental solution

^{6.} Scaled boundary finite element method (SBFEM) 6. Scaled boundary finite element method

^{/.} Elastostatic

(Moghadaszadeh و ۲۰۱۵ .Khaji) و مکانیک شکست (Khaji و Yazdani) با موفقیت توسعه داده شد.

لا معنظور توسعه و افزایش دقت این روش از توابع نگاشت و روش انتگرال گیری متفاوتی استفاده نمود و مسائل الاستودینامیک را در حوزه زمان حل کرد (Fakharian و مسائل الاستودینامیک را در حوزه زمان حل کرد (Fakharian و مسائل الاستودینامیک را در حوزه فرمان حل کرد (۲۰۱۵ مذکور برای استخراج و حل معادلات حاکم بر مسائل الاستودینامیک تحت تحریک پایه یا بار زلزله در حوزه فرکانس است. به علت پایین بودن هزینه محاسبات در روش حاضر، توسعه آن در آنالیز پدیدههای فیزیکی غول آسا قابل توجه است لذا در این پژوهش بهمنظور صحتسنجی، دو سد بتنی وزنی با مخزن خالی آنالیز خواهد شد.

۲- معادلات حاکم در دستگاه مختصات کلی

معادله حرکت حاکم بر الاستودینامیک دوبعدی با تحریک پایه در دستگاه مختصات اصلی، در فضای دلخواه Ω (شکل (۱)) بهصورت زیر بیان می گردد:

$$\sigma_{ij,j} - \rho \ddot{u}_{ii} = 0 \tag{1}$$

$$\ddot{u}_{ti} = \ddot{u}_i + \ddot{u}_g \tag{(Y)}$$

که در این رابطه، $\sigma_{ij,j}$ بیان گر اجزای تانسور تنش دوبعدی است. همچنین $[i_{ig}, [i_{g}, [i$

$$u_i(t) = \hat{u}_i(\omega) \exp(I\omega t) \tag{(7)}$$

بهطور مشابه مي توان نوشت:

$$\sigma_{ij,j}(t) = \hat{\sigma}_{ij,j}(\omega) \exp(I\omega t) \tag{6}$$

که در آن و $\hat{u}_i(\omega)$ دامنه جابهجایی است. بنابراین معادله حاکم بر مسائل الاستودینامیک با تحریک هارمونیک پایه در حوزه فرکانس بهصورت زیر خواهد بود:

$$\hat{\sigma}_{ij,j} + \rho \omega^2 \hat{u}_i + \rho \omega^2 \hat{u}_g = 0 \tag{a}$$

و در آن ۵ فرکانس دورانی است. روش حاضر بر مبنای استفاده از فرم انتگرالی معادله حاکم است لذا با استفاده از روش باقی-ماندههای وزندار با ضرب نمودن طرفین این رابطه در بردار تغییر مکان دلخواه w و انتگرال گیری از آن داریم:

 $\int_{\Omega} w \hat{\sigma}_{ij,j} d\Omega + \int_{\Omega} w \omega^2 \hat{u}_i d\Omega + \int_{\Omega} w \rho \omega^2 \hat{u}_g d\Omega = 0 \qquad (\mathcal{F})$

شکل ۱- فضای Ω با شرایط مرزی دلخواه در دستگاه مختصات کلی و محل LCO

۳– مدلسازی مسئله در فضای محلی

بهمنظور مدلسازی هندسه و فیزیک مسئله، ابتدا یک نقطه بهعنوان مرجع مختصات محلی (Local Coordinates Origin یا (LC0) انتخاب و تمام خصوصیات هندسی و فیزیکی مسئله نسبت به این نقطه ارزیابی میگردد. در این روش، مرزهای مسئله با استفاده از المانهایی با یک بعد کمتر از بعد فضای مسئله با گسستهسازی میشود. در شکل (۱) نحوه مدلسازی هندسه مسائل دوبعدی در مختصات اصلی و محلی LCO آمده است. با توجه به محورهای محلی، مرزهای مسئله به دو دسته تقسیم میگردند: مرزهایی که امتداد آنها از LCO میگذرد و مرزهایی که نمیگذرد. واضح است که فقط باید مرزهای نوع دوم را گسستهسازی نمود. مختصات هر نقطه درون دامنه در مختصات

کلی با $(\hat{x}, \hat{y})$ و هر نقطه از مرزها نیز با (x, y) تعیین می گردد. همان طور که در شکل (۲) میبینید، در دستگاه مختصات محلی از دو محور با نامهای ξ و η استفاده می گردد؛ محور ξ معرف محور شعاعی است که از محل LCO شروع و تا روی مرزها ادامه می یابد. محور η نیز محوری مماسی است که فقط بر روی مرزها تعریف می شود. محدوده تغییرات محور مماسی بین ۱– تا ۱+ است اما تغییرات محور شعاعی برای مسائل محدود بین صفر (در LCO) و یک (روی مرزها) می باشد و برای مسائل نیم نامحدود بین یک تا بی نهایت است.

شکل ۲- زیر حوزه Ω۱ در دستگاه مختصات محلی و محل LCO

۳–۱– مدلسازی هندسه

برای انتقال هندسه از مختصات کلی به مختصات محلی، از توابع نگاشت^۸ که از نوع چندجملهایهای مرتبه بالای لاگرانژ^۹ میباشند، به شکل زیر استفاده میگردد (Canuto، ۲۰۱۲):

$$\varphi_i(\eta) = \prod_{k=1, k \neq i}^{n_\eta + 1} \frac{\eta - \eta_k}{\eta_i - \eta_k} \tag{V}$$

توابع نگاشت پیشنهادی دارای خاصیت دلتای کرونیکر ^{۱۰} در هر یک از نقاط کنترل (نقاط گرهی) مـــیاشـند. مختصات هر نقطه از مسئله با استفاده از این توابع بهصورت زیر خواهد بود:

$$\widehat{x}(\xi,\eta) = \xi x(\eta) = \xi [\Phi(\eta)]\{x\}$$
(\lambda)

$$\widehat{y}(\xi,\eta) = \xi \, y(\eta) = \xi [\Phi(\eta)]\{\,y\} \tag{9}$$

با قرار دادن 1= ^ع در این روابط، مختصات هر نقطه روی مرز مسئله به دست میآید، یعنی:

$$x(\eta) = [\Phi(\eta)]\{x\}$$
 (1.)

$$y(\eta) = [\Phi(\eta)]\{y\}$$
(11)

8. Mapping functions

9. Lagrange polynomials

10. Kronecker delta

رابطه بین جزء سطح المان در مختصات کلی (
$$d\hat{x} d\hat{y}$$
) و مختصات محلی ($d\hat{x} d\hat{y}$) نیز به صورت زیر است:

$$d\Omega = d\hat{x}\,d\hat{y} = \xi \left| J(\eta) \right| d\xi\,d\eta \tag{11}$$

و در آن $J(\eta)$ ، ماتریس ژاکوبی انتقال بر روی مرزها میباشد:

$$J(\eta) = \begin{bmatrix} x(\eta) & y(\eta) \\ x_{,\eta}(\eta) & y_{,\eta}(\eta) \end{bmatrix}$$
(10)

برای رابطه بین مشتقها در دو دستگاه مختصات کلی و محلی، داریم:

$$\begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial \hat{x}} & 0 & \frac{\partial}{\partial \hat{y}} \\ 0 & \frac{\partial}{\partial \bar{y}} & \frac{\partial}{\partial \hat{x}} \end{bmatrix}^{T} = [b^{1}(\eta)] \frac{\partial}{\partial \xi} + [b^{2}(\eta)] \frac{1}{\xi} \frac{\partial}{\partial \eta}$$
(14)

$$[b^{1}(\eta)] = \frac{1}{|J(\eta)|} \begin{bmatrix} y(\eta)_{,\eta} & 0\\ 0 & -x(\eta)_{,\eta}\\ -x(\eta)_{,\eta} & y(\eta)_{,\eta} \end{bmatrix}$$
(1 Δ)

$$[b^{2}(\eta)] = \frac{1}{\left|J(\eta)\right|} \begin{bmatrix} -y(\eta) & 0\\ 0 & x(\eta)\\ x(\eta) & -y(\eta) \end{bmatrix}$$
(19)

بهمنظور محاسبه ترکشن^{۱۱} در هر امتداد، نیاز به دانستن بردار نرمال در آن امتداد میباشد؛ بردار نرمال عمود بر سطح در مرزهای مسئله در دو امتداد *ξ* و *η* بهصورت زیر تعریف می *گ*ردند:

$$[n^{\xi}(\eta)] = \frac{1}{\left| \left[\begin{array}{c} y_{,\eta}(\eta) & 0\\ 0 & -x_{,\eta}(\eta) \\ -x_{,\eta}(\eta) \end{array} \right]} \left[\begin{array}{c} y_{,\eta}(\eta) & 0\\ 0 & -x_{,\eta}(\eta) \\ -x_{,\eta}(\eta) & y_{,\eta}(\eta) \end{array} \right]$$
(1V)

$$[n^{\eta}(\eta)] = \frac{1}{\left| \begin{cases} -y(\eta) \\ x(\eta) \end{cases} \right|} \begin{bmatrix} -y(\eta) & 0 \\ 0 & x(\eta) \\ x(\eta) & -y(\eta) \end{bmatrix}$$
(1A)

۲-۳- مدلسازی فیزیکی مسائل

برای مدلسازی فیزیک مسئله از توابع شکل^{۱۲} با ویژگیهای خاصی استفاده می گردد که در حالت کلی با [*N*] نشان داده می شوند و یکی از عوامل مهم در قطری سازی ماتریس های ضرایب است. درونیابی خواص فیزیکی مسئله بر روی مرزها با استفاده از این توابع شکل انجام می گیرد که دارای دو ویژگی مهم هستند؛

11. Traction

12. Shape function

یکی این که دارای خاصیت دلتای کرونیکر در نقاط گرهی المانها میباشند و دیگری این که مشتق اول آنها نسبت به محورهای محلی مماسی در تمام گرهها برابر صفر است. یعنی:

$$N_{\alpha}(\eta_{\beta}) = \delta_{\alpha\beta} \tag{19}$$

$$N_{\alpha,\eta}(\eta_{\beta}) = 0 \tag{(Y \cdot)}$$

این توابع برای یک المان $n_{\eta} + 1$ گرهی، یک چندجملهای از مرتبه $n_{\eta} + 1$ گرهی، یک چندجملهای از مرتبه $2n_{\eta} + 1$ بهصبورت رابطه (۲۱) است که دارای $2n_{\eta}$ پارامتر مجهول است، و این پارامترها با استفاده از ویژگیهای بیانشده، تعیین می گردند.

$$N_i(\eta) = \sum_{m=0}^{2n_\eta + 1} a_m \eta^m \tag{(1)}$$

در مسائل الاستودینامیک، تابع هدف (φ) در هر نقطه (ξ,η) از فضای مسئله با درونیابی مقادیر گرهی آن و با استفاده از تابع شکل (N(η بهصورت رابطه زیر محاسبه میشود:

$$\{\varphi(\xi,\eta)\} = [N(\eta)]\{\varphi(\xi)\}$$
(YY)

درصورتی که (ξ,t) جابهجایی در حوزه زمان و تبدیل فوریه^{۱۲} آن (ξ,ω) جابهجایدی در حوزه فرکانس باشد؛ با اعمال توابع شکل، جابهجایی در هر نقطه (ξ,η) و به ازای فرکانس مشخص ω از رابطه زیر بهدست میآید:

$$\{\hat{u}(\boldsymbol{\xi},\boldsymbol{\eta},\boldsymbol{\omega})\} = [N(\boldsymbol{\eta})]\{\hat{u}(\boldsymbol{\xi},\boldsymbol{\omega})\} = [N(\boldsymbol{\eta})][\hat{u}_{\boldsymbol{x}}(\boldsymbol{\xi},\boldsymbol{\omega}) \quad \hat{u}_{\boldsymbol{y}}(\boldsymbol{\xi},\boldsymbol{\omega})]^T \qquad (\Upsilon\Upsilon)$$

$$\begin{split} & \left\{ \hat{\varepsilon}(\xi,\eta,\omega) \right\} = \left[\hat{\varepsilon}_x(\xi,\eta,\omega) \quad \hat{\varepsilon}_y(\xi,\eta,\omega) \quad \hat{\gamma}_{xy}(\xi,\eta,\omega) \right]^T \\ &= \left[B^1(\eta) \right] \left\{ \hat{u}(\xi,\omega) \right\}_{,\xi} + \frac{1}{\xi} \left[B^2(\eta) \right] \left\{ \hat{u}(\xi,\omega) \right\} \end{split} \tag{YF}$$

که در آن:

$$[B^{1}(\eta)] = [b^{1}(\eta)] [N(\eta)]$$
(Y Δ)

$$[B^{2}(\eta)] = [b^{2}(\eta)] [N(\eta)]$$
(Y9)

همچنین مشتق اول ¹B نسبت به محور مماسی بهصورت زیر به دست میآید:

$$[B^{1}(\eta)]_{,\eta} = [b^{1}(\eta)]_{,\eta} [N(\eta)]$$
(YY)

از طرفی با توجه به این که مشتق نخست توابع شکل در نقاط گرهی برابر با صفر میباشد، ترم دوم در رابطه محاسبه مقدار کرنش در نقاط گرهی، برابر صفر است. همچنین با استفاده از قانون هوک^{۱۴}، در مورد مؤلفههای تنش در هر نقطه به مختصات (*π*,7) میتوان گفت:

$$\{\sigma(\xi,\eta)\} = [D] \begin{pmatrix} [b^{1}(\eta)][N(\eta)]\{u(\xi)\}_{\xi} \\ + [b^{2}(\eta)][N(\eta)]_{\eta}\{u(\xi)\} \end{pmatrix}$$
(YA)

که در این رابطه [D]، بیان گر ماتریس مدول الاستیسیته^{۱۵} است.

۴- دستگاه معادلات حاکم در فضای محلی

دستگاه معادلات حاکم با استفاده از فرم انتگرالی معادله حاکم بر اساس روش باقیماندههای وزندار، توابع شکل و نگاشت بیانشده در بخش (۳) بهصورت زیر به دست میآید:

$$\begin{aligned} & \xi \left[D^{0} \right] \left\{ \hat{u}(\xi, \omega) \right\}_{, \xi \xi} + \left[D^{1} \right] \left\{ \hat{u}(\xi, \omega) \right\}_{, \xi} \\ & + \omega^{2} \xi \left[M \right] \left\{ \hat{u}(\xi, \omega) \right\} + \xi \left\{ \hat{F}^{b}(\omega) \right\} = 0 \end{aligned}$$

$$\tag{19}$$

که در آن ماتریسهای ضرایب و بردار موجود بهصورت:

$$\left[D^{0}\right] = \int_{-1}^{+1} \left[B^{1}(\eta)\right]^{T} \left[D\right] \left[B^{1}(\eta)\right] J(\eta) d\eta \qquad (\tilde{\mathbf{v}} \cdot)$$

$$\left[D^{1}\right] = \int_{-1}^{+1} \left[B^{1}(\eta)\right]_{\eta}^{T} \left[D\right] \left[B^{2}(\eta)\right] \left|J(\eta)\right| d\eta \tag{71}$$

$$[M] = \int_{-1}^{+1} [N(\eta)]^T \rho[N(\eta)] J(\eta) d\eta \qquad (\forall \forall)$$

$$\left\{\hat{F}^{b}(\omega)\right\} = \int_{-1}^{+1} \left[N(\eta)\right]^{T} \rho \omega^{2}\left\{\hat{u}_{g}\right\} \left|J(\eta)\right| d\eta \tag{77}$$

هستند و $F_y^{b}(\omega)$ ($\hat{F}_x^{b}(\omega)$ ($\hat{F}_y^{b}(\omega)$) بردار نیروی حجمی گرهی ناشی از تحریک پایه در نقاط کنترل روی مرزها در فرکانس ω است. درواقع این نیرو سهم هر نقطه کنترل از کل نیروی اینرسی به وجود آمده در فضای مسئله در اثر تحریک پایه است و به طور مستقیم از رابطه (۳۳) محاسبه میشود. با توجیه به این که ماتریسهای ضرایب (D^{0}) محاسبه میشود. با توجیه به این که ماتریسهای ضرایب (D^{0})، (D^{0})، (D^{0})، (D^{0}) محاسبه میشود. با توجیه به این که ماتریسهای ضرایب (D^{0})، (D^{0})،

^{15.} Elasticity modulus

^{13.} Fourier transform

^{14.} Hook's law

$$\begin{split} \hat{u}_{ci} &= A_{i} \xi^{\left(\underbrace{1 - \frac{D_{ii}^{1}}{D_{ii}^{0}}}{2} \right)} J_{\left(\frac{\frac{D_{ii}^{1}}{D_{ii}^{0}}}{2} \right)} \left(\left(\underbrace{\frac{\omega^{2} M_{ii}}{D_{ii}^{0}}}{D_{ii}^{0}} \right)^{0.5} \xi \right) \\ &+ B_{i} \xi^{\left(\underbrace{1 - \frac{D_{ii}^{1}}{D_{ii}^{0}}}{2} \right)} Y_{\left(\frac{\frac{D_{ii}^{1}}{D_{ii}^{0}}}{2} \right)} \left(\left(\underbrace{\frac{\omega^{2} M_{ii}}{D_{ii}^{0}}}{D_{ii}^{0}} \right)^{0.5} \xi \right) \end{split}$$
(f ·)
$$\hat{u}_{pi} = \frac{-1}{\omega^{2} M_{ii}} \hat{F}_{i}^{b}$$
(f)

واضح است که جواب نهایی از مجموع جـــوابهای عمومی و خصوصی بهدست میآید. یعنی:

$$\hat{u}_{i=}\hat{u}_{ci}+\hat{u}_{pi} \tag{FT}$$

۶- روند حل مسائل

روش کار بهمنظور تعیین پاسخ در هر نقطه دلخواه بهاین ترتیب است که ابتدا باید ماتریس ضرایب تمامی درجات آزادی محاسبه گردند و سپس معادله دیفرانسیل حاکم مرتبط با درجات آزادی که تحت بارگذاری قرار دارند با اعمال شرایط مرزی مربوطه حل شوند و تابع تغییر مکان مرتبط با آن درجات آزادی و در امتداد مختصات شعاعی ξ تعیین گردد و سپس با استفاده از روابط ارائهشده، مؤلفههای توزیع تنش در امتداد محور ξ مرتبط با این درجات آزادی تعیین گردد و در نهایت، با استفاده از برقراری تعادل، مؤلفههای تنشهای داخلی در محل LCO و برای هر درجه آزادی (σ_{LCOi}) محاسبه خواهد شد.

با توجه به این که نقطه مشترک تمام گرهها، نقطه LCO است و ازنقطهنظر تغییر مکان، این نقطه دارای مؤلفههای تغییر مکان یکسان برای تمام گرهها است، بنابراین، میتوان تصور نمود که تعدادی فنر با سختیهای مشخص در نقطه LCO بهصورت موازی به هم متصل شدهاند و سر دیگر این فنرها به گرههای روی مرز مسئله متصل است؛ بهعبارتدیگر، مقدار تنش داخلی در نقطه LCO برابر با مجموع تنشهای رسیده به این نقطه از طرف تمام درجات آزادی که تحت بارگذاری قرار دارند میباشد، یعنی:

$$\{\sigma_{LCO} (\xi = 0)\} = \sum_{i=1}^{n} \{\sigma_{LCOi}\}$$
(fr)

که در آن، n تعداد کل درجات آزادی است. پس، میتوان گفت مقدار تنشی که از رابطه فوق به هریک از این فنرها میرسد، برابر با نسبت سختی آن فنر به سختی گره میباشد، که بهاینترتیب

$$w_i = \frac{2}{n(n+1)[(n_{\eta})(n_i)]^2}$$
(٣٤)

با استفاده از این روش و توابع شکل ویژه معرفی شده، ماتریسها و بردار ضرایب مذکور به شکل زیر قطری می گردند:

$$D_{ij}^{0} = 2\delta_{ij} w_i [B^1(\eta_i)]^T [D] [B^1(\eta_i)] |J(\eta_i)|$$
(٣۵)

$$D_{ij}^{1} = 2\delta_{ij} w_{i} [B^{1}(\eta_{i})]_{,\eta}^{T} [D] [B^{2}(\eta_{i})] |J(\eta_{i})|$$
(79)

$$M_{ij} = 2\delta_{ij} w_i [N(\eta_i)]^T \rho[N(\eta_i)] |J(\eta_i)| \tag{(Y)}$$

$$\hat{F}_{i}^{b}(\omega)_{i} = 2\delta_{ij}w_{i}[N(\eta_{i})]^{T}\rho\omega^{2}\{\hat{u}_{g}\}|J(\eta_{i})| \qquad (\text{TA})$$

در رابطههای فوق، δ_{ij} دلتای کرونیکر است. بنابراین دستگاه معادلات درگیر رابطه (۲۹) را میتوان به صورت غیر درگیر به ازای هر درجه آزادی *i* به شکل زیر نوشت:

$$\begin{aligned} & \left\{ \begin{array}{ccccc} D_{11x}^{0} & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & D_{11y}^{0} & & 0 \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & & D_{nnx}^{0} & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & D_{nny}^{0} \end{array} \right\| \left\{ \begin{array}{c} \hat{u}_{1x} \\ \hat{u}_{1y} \\ \vdots \\ \hat{u}_{nx} \\ \hat{u}_{ny} \end{array} \right\}_{,\xi\xi} \\ & + \left[\begin{array}{c} D_{11x}^{1} & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & D_{11y}^{1} & & 0 \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & & D_{nnx}^{1} & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & D_{nny}^{1} \end{array} \right] \left\{ \begin{array}{c} \hat{u}_{1x} \\ \hat{u}_{1y} \\ \vdots \\ \hat{u}_{nx} \\ \hat{u}_{ny} \end{array} \right\}_{,\xi} \\ & + \omega^{2} \xi \left[\begin{array}{c} M_{11x} & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & M_{11y} & & 0 \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & & M_{nnx} & 0 \\ 0 & 0 & \cdots & 0 & M_{nny} \end{array} \right] \left\{ \begin{array}{c} \hat{u}_{1x} \\ \hat{u}_{1y} \\ \vdots \\ \hat{u}_{nx} \\ \hat{u}_{ny} \end{array} \right\}_{,\xi} \\ & + \xi \left\{ \begin{array}{c} \hat{F}_{1x}^{b} \\ \hat{F}_{1y}^{b} \\ \vdots \\ \hat{F}_{nx}^{b} \\ \hat{F}_{ny}^{b} \end{array} \right\} = \left\{ \begin{array}{c} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 0 \end{array} \right\} \end{aligned}$$

(۳۹)

برای محاسبه تغییر مکان و تنش در هر درجه آزادی کافیست که معادله دیفرانسیل متناظر با نقطه کنترل مرتبط با آن حل گردد.

۵- حل معادلات حاکم غیر درگیر برای هر درجه آزادی

معادله دیفرانسیل حاکم بر هر درجه آزادی از نوع بسل غیرهمگن است که دارای یک جواب عمومی و یک جواب خصوصی مطابق روابط (۴۰) و (۴۱) میباشد. که در آن ($I_V(\alpha)$ و ($V_V(\alpha)$ بهترتیب توابع بسل نوع اول و دوم از مرتبه V میباشند. A و B هم ضرایب ثابتی هستند که از اعمال شرایط مرزی به دست میآیند.

می توان سهم تنش معادل در محل LCO را برای هر درجه آزادی محاسبه نمود و درنهایت کافی است، معادله حاکم بر مسئله با در نظر گرفتن این تنش حل گردد.

۷- مثال عددی

بهمنظور سنجش توانایی روش حاضر، آنالیز دو سد وزنی بتنی بدون آب با پی صلب تحت بار هارمونیک زلزله ارائه می شود.

شکل ۳- هندسه مثال اول در مختصات کلی

۷-۱- مثال ۱

در این مثال یک سد بتنی وزنی مثلثی شکل مطابق شکل (۳) با بالادست قائم و شیب پاییندست ۰/۸:۱ انتخاب شده است. این سد همگن با رفتار مصالح خطی میباشد که ارتفاع (H) آن برابر ۴۰۰ فوت، ضریب پواسون^{۱۶} (۷) برابر ۲/۰۰، وزن واحد جرم (p) برابر ۱۵۵ پوند بر فوت مکعب و مدول یانگ آن (E) برابر ۴ میلیون پوند بر اینچ مربع است.

شکل ۴- مشبندی مرزهای مثال ۱ در مختصات محلی و مکان LCO

برای حل این مسئله از ۲۰ المان سه گرهی واقع بر وجه بالادست سد استفاده شده است. محل LCO و نحوه گسسته سازی مرزهای مسئله به صورت شماتیک در شکل (۴) نمایش داده شده است. انتخاب پنجه سد به عنوان محل LCO باعث می شود که فقط مرز بالادست سد المانبندی شود، این امر علاوه بر اینکه تعداد درجات آزادی سد را به حداقل میرساند، مهمترین مرز سد را نیز برای اندرکنش با مخزن مهیا میکند. همچنین اعمال بار زلزله بر سد از شرط $0=\xi$ امکان پذیر است بنابراین بهترین محل LCO برای این هندسه خاص، پنجه سد میباشد.

شکل ۵- محاسبه فرکانس طبیعی سد مثال ۱ با نرمافزار Abaqus

هم *چنی*ن فرکانس طبیعی سد (*a*1) از تحلیل مودال^{۱۷} آن با استفاده از روش المان محدود در محيط نرمافزار Abaqus، ۳/۴۱۵۴ هرتز محاسبه شده است (شکل (۵)). بارگذاری این سد عبارت است از شتاب هارمونیک افقی پایه ($\overline{a}_{g}$) با دامنه واحد و فركانس @، يعنى:

$$\overline{a}_g = a_g e^{I\omega t}; \quad a_g = 1 \tag{FF}$$

دامنه شـتاب افقى تاج سـد (ā) برحسـب نسـبت فركانسـي در شـکـل (۶) ارائـه شــده و همچنين بـهمنظور $WI = \frac{\omega}{\omega}$ صحتسنجی با یاسخهای (Lin و همکاران، ۲۰۱۲) مقایسه گردیده است.

شکل ۶- تغییرات دامنه شتاب افقی تاج سد در مثال ۱

17. Modal Analysis

16. Poisson's ration

۲-۲- مثال ۲

در این مثال برای سنجیدن توانایی روش حاضر در مدل سازی مسائل با هندسه پیچیدهتر از یک سد وزنی با دیواره بالادست شیبدار استفاده میشود (شکل (۷)). این سد همگن با رفتار مصالح خطی است که ارتفاع (H) آن برابر ۲۰۱ متر، ضریب پواسون (۷) برابر ۲/۰، وزن واحد جرم (*Q*) برابر ۲/۵ تن بر مترمکعب، مدول یانگ (E) برابر ۳/۵ میلیون تن بر مترمربع سرعت انتشار صوت در آب (C) برابر ۱۴۳۸/۶۵ متر بر ثانیه و فرکانس طبیعی سد (*m*) برابر ۴/۰۶۵ هرتز در نظر گرفته شده است.

شکل ۷- هندسه مثال اول در مختصات کلی

محل LCO و گسستهسازی شماتیک مرزهای مسئله در مختصات محلی در شکل (۸) آمده است. همچنین برای حل این مسئله از ۱۳ المان ۳ گرهی استفاده شده که ۱۲ عدد آنها روی وجه بالادست سد و یک عدد دیگر هم روی تاج قرار دارد.

شکل ۸- مشبندی مرزهای مثال ۲ در مختصات محلی و مکان LCO

بارگذاری و محل LCO این مثال شبیه مثال قبل است و دامنه $(\bar{U})$ جابهجایی افقی تاج سد نسبت به جابهجایی استاتیکی $(\bar{U})$ برحسب $\frac{\omega H}{c} = w$ در شکل (۹) ارائه شده و به منظور صحت سنجی

با پاسخهای (Tsai و همکاران، ۱۹۹۲) مقایسه گردیده است.

شکل ۹- دامنه جابهجایی افقی تاج سد مثال ۲ نسبت به جابهجایی استاتیکی

۸- نتیجهگیری

در این پژوهش، برای اولین بار، یک روش نیمه تحلیلی جدید بهمنظور آنالیز دینامیکی سدهای بتنی وزنی در حوزه فرکانس توسعه داده شد. در این روش فقط مرزهای مسئله با استفاده از المانهای جدید ایزوپارامتریک^۱ تحت توابع جدید نگاشت و توابع شکل ویژه با دو خاصیت دلتای کرونیکر و صفر بودن مشتق در نقاط گرهای، گسسته سازی می شود و با اعمال روش انتگرال گیری گوس – لوباتو – لوژاندر بر فرم ضعیف (فرم انتگرالی به روش باقی مانده وزن دار) معادلات حاکم در فضای محلی، ماتریس ضرایب دستگاه معادلات حاکم قطری می شود. این امر باعث کاهش چشم گیر حجم محاسبات نسبت به سایر روش ها می گردد.

در این پژوهش با استفاده از چهار ابزار روش حاضر، معادله حاکم بر مسائل الاستودینامیک در حوزه فرکانس در فضای محلی استخراج گردید و نحوه اعمال مستقیم بار زلزله در حل مسئله بیان شد. لازم به ذکر است که در محل LCO میبایست یک شرط یا مقدار تنش معلوم باشد و از آنجا، همه مرزهای مسئله قابل رؤیت باشند تا امکان اعمال همه شرایط مرزی فراهم شود.

طبق یافتههای این پژوهش بهترین مکان برای LCO در آنالیز لرزهای سدهای بتنی وزنی با پی صلب، پنجه سد است. بهمنظور ارزیابی توانایی و دقت این روش در زمینه مذکور، دو سد با مخزن خالی تحت ارتعاش هارمونیک افقی زمین آنالیز گردید و محاسبه پاسخ تاج سد در مقایسه با سایر روشها نشان داد که روش حاضر از توانایی و دقت بالایی برخوردار است درحالیکه از تعداد کمی درجه آزادی مجزا برای حل چنین میدان وسیعی استفاده کرده است. لازم به ذکر است که این روش برای شبیهسازی واقعی تر رفتار بدنه سدها با در نظر گرفتن اثرات اندرکنش پی، مخزن و

18. Isoparametric

Engineering and Structural Dynamics, 2012, 41 (13), 1725-1749.

- Loureiro FS, Mansur WJ, "An efficient hybrid time-Laplace domain method for elastodynamic analysis based on the explicit Green's approach", International Journal of Solids and Structures, 2009, 46 (16), 3093-3102.
- Mirzajani M, Khaji N, Khodakarami MI, "A new global nonreflecting boundary condition with diagonal coefficient matrices for analysis of unbounded media", Applied Mathematical Modelling, 2016, 40 (4), 2845-2874.
- Moghadaszadeh SO, Khaji N, "Development and application of a semi-analytical method with diagonal coefficient matrices for analysis of wave diffraction around vertical cylinders of arbitrary cross- sections", Ocean Engineering, 2015, 110, 292-302.
- Tsai CS, Lee GC, Ketter RL, "Solution of the damreservoir interaction problem using a combination of FEM, BEM with particular integrals", Modal Analysis and Substructuring, Engineering Analysis with Boundary Elements, 1992, 9 (3), 219-232.
- Xiao J, Ye W, Cai Y, Zhang J, "Precorrected FFT accelerated BEM for large- scale transient elastodynamic analysis using frequency- domain approach", International Journal for Numerical Methods in Engineering, 2012, 90 (1), 116-134.
- Yang ZJ, Deeks AJ, "A frequency- domain approach for modelling transient elastodynamics using scaled boundary finite element method", Computational Mechanics, 2007, 40 (4), 725-738.
- Yang ZJ, Zhang ZH, Liu GH, Ooi ET, "An h-hierarchical adaptive scaled boundary finite element method for elastodynamics", Computers and Structures, 2011, 89 (13), 1417-1429.
- Yang ZJ, Deeks AJ, Hao H, "A Frobenius solution to the scaled boundary finite element equations in frequency domain for bounded media", International Journal for Numerical Methods in Engineering, 2007, 70 (12), 1387-1408.

رسوبات کف آن در حالتهای دو و سهبعدی قابل کاربرد و توسعه است.

۹- مراجع

بابایی ر، خاجی ن، احمدی م ت، "توسعه روش معادلات مجزا برای

محاسبه فشار هیدرودینامیک مخزن سدهای بتنی وزنی"،

مجله عمران مدرس، ۱۳۹۴، ۱۵، ۴۱–۵۲.

- Boroomand B, Mossaiby F, "Dynamic solution of unbounded domains using finite element method: discrete Green's functions in frequency domain", International Journal for Numerical Methods in Engineering, 2006, 67 (11), 1491-1530.
- Canuto C, Hussaini MY, Quarteroni AM, Thomas Jr A, "Spectral methods in fluid dynamics", Springer Science & Business Media, 2012.
- Fakharian M, Khodakarami MI, "A Modified Decoupled Semi-Analytical Approach Based On SBFEM for Solving 2D Elastodynamic Problems", World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Mechanical, Aerospace, Industrial, Mechatronic and Manufacturing Engineering, 2015, 9 (2), 296-301.
- Javaran SH, Khaji N, Moharrami H, "A dual reciprocity BEM approach using new Fourier radial basis functions applied to 2D elastodynamic transient analysis", Engineering Analysis with Boundary Elements, 2011, 35 (1), 85-95.
- Khaji N, Khodakarami MI, "A new semi-analytical method with diagonal coefficient matrices for potential problems", Engineering Analysis with Boundary Elements, 2011, 35 (6), 845-854.
- Khaji N, Khodakarami MI, "A semi-analytical method with a system of decoupled ordinary differential equations for three- dimensional elastostatic problems", International Journal of Solids and Structures, 2012, 49 (18), 2528-2546.
- Khaji N, Yazdani M, "Determination of stress intensity factors of 2D fracture mechanics problems through a new semi-analytical method", Fatigue & Fracture of Engineering Materials and Structures, 2016, 39 (4), 467-78.
- Khodakarami MI, Khaji N, "Analysis of elastostatic problems using a semi-analytical method with diagonal coefficient matrices", Engineering Analysis with Boundary Elements, 2011, 35 (12), 1288-1296.
- Khodakarami MI, Khaji N, Ahmadi MT, "Modeling transient elastodynamic problems using a novel semi-analytical method yielding decoupled partial differential equations", Computer Methods in Applied Mechanics and Engineering, 2012, 213, 183-195.
- Lin G, Wang Y, Hu Z, "An efficient approach for frequency-domain and time-domain hydrodynamic analysis of dam- reservoir systems", Earthquake

EXTENDED ABSTRACT

Developing a New Semi- Analytical Method for Solving Elastodynamic Problems in the Frequency Domain

Reza Babaee^a, Ehsan Jabbari^{a,*}, Mohsen Khosravi Babadi^b

^a Faculty of Engineering, University of Qom, Qom, Iran ^b Iran Marine Industries Organization

Received: 27 March 2017; Accepted: 15 July 2019

Keywords:

Elastodynamic problems, Diagonal coefficient matrix, concrete gravity dam, Frequency domain.

1. Introduction

In this paper, a new semi-analytical method is developed for analyzing concrete gravity dams in the frequency domain. Among different numerical methods, the finite element method (FEM), the boundary element method (BEM), and the scaled boundary finite element method (SBFEM) are more popular. BEM requires basically reduced surface discretization and may be considered as an appealing alternative to FEM for elastodynamic problems but requires fundamental solution of the governing differential equations. Although coefficient matrices of BEM are much smaller than those of FEM, they are routinely non-positive definite, non-symmetric, and fully populated. The SBFEM combines the advantages of the FEM and the BEM. The SBFEM is a semi-analytical method for solving partial differential equations by transforming the governing partial differential equations to ordinary differential equations. In the SBFEM, similar to the BEM, the boundary of the problem's domain is discretized, while no fundamental solution is required. A modified form of the SBFEM with diagonal coefficient matrices has been proposed (Fakharian amd Khodakarami, 2015) for solving elastodynamic problems in the time domain. In this study, the semi-analytical approach for solving elastodynamic problems in the frequency domain has been applied, the governing equations in local coordinate system has been developed and two concrete gravity dams with rigid foundations and empty reservoir have been analyzed under the earthquake harmonic load.

2. Methodology

2.1. Governing equations in global coordinates

The equation of motion for elastodynamic problems under earthquake load in a 2D domain is represented as:

$$\sigma_{ij,j} - \rho(\ddot{u}_i + \ddot{u}_g) = 0 \tag{1}$$

Where σ_{ij} shows the stress tensor components, $\ddot{u}_g$ refers to ground acceleration, $\ddot{u}_i$ refers to relative acceleration of the structure and ρ is the mass density. For a 2D domain in global Cartesian coordinates, i = X, Y and j = X, Y. In the frequency domain, the time derivative of the displacement function, $\ddot{u}_i(t)$, may be given as:

$$u_i(t) = \hat{u}_i(\omega) \exp(I\omega t)$$

in which $I = \sqrt{-1}$ and $\hat{u}_i(\omega)$ indicates the displacement amplitude. Therefore, governing equations in frequency domain is formulated as:

(2)

* Corresponding Author

E-mail addresses: r.babaee@stu.qom.ac.ir (Reza Babaee), e.jabbari@qom.ac.ir; (Ehsan Jabbari), mohsen_khb@yahoo.com (Mohsen Khosravi Babadi).

$$\hat{\sigma}_{ij,j} + \rho \omega^2 \hat{u}_i + \rho \omega^2 \hat{u}_g = 0 \tag{3}$$

Where ω denotes the circular frequency. The present method uses the weak form of the governing equations. For this end, Eq. (3) is weighted with an arbitrary weighting function w and integrated over the problem's domain along with applying appropriate BCs. The result may be given by:

$$\int_{\Omega} w \hat{\sigma}_{ij,j} d\Omega + \int_{\Omega} w \omega^2 \hat{u}_i d\Omega + \int_{\Omega} w \rho \omega^2 \hat{u}_g d\Omega = 0$$

$$(4)$$

$$(4)$$

$$(5)$$

$$(4)$$

$$(4)$$

$$(5)$$

$$(6)$$

$$(6)$$

$$(6)$$

$$(6)$$

Fig. 1. Geometry of a sample 2D bounded domain (Ω) and LCO location in global coordinates

2.2. Geometry modeling

In the present method, for a bounded medium, a coordinates-origin (LCO) is chosen from which all boundaries of the domain are visible (Fig. 2). A geometry transmission is introduced from global Cartesian coordinates (x, y) to local dimensionless coordinates (ξ , η) (Fig. 2). This transmission is obtained by Lagrange polynomials as mapping functions (Canuto et al, 2012) as:

$$\varphi_i(\eta) = \prod_{k=1, k \neq i}^{n_\eta + 1} \frac{\eta - \eta_k}{\eta_i - \eta_k}$$
(5)

2.3. Physical modeling

In this method, special polynomials $N(\eta)$ are used as shape functions. Diagonal coefficient matrices will be derived by using these shape functions. To this end, the displacement function and its derivatives, across the element, are interpolated using polynomials that own two specific characteristics; the shape functions have Kronecker Delta property, and their first derivatives are equal to zero at any given control point.

For an element by $(n_{\eta}+1)$ nodes, the shape functions are expressed as a polynomial of degree $(2n_{\eta}+1)$ as (Babaee et al., 2015):

$$N_i(\eta) = \sum_{m=0}^{2n_\eta + 1} a_m \eta^m$$
(6)

Considering Eqs. (2) and (6), the displacement field at any point (ξ , η) and frequency ω is given by

$$\{\hat{u}(\xi,\eta,\omega)\} = [N(\eta)]\{\hat{u}(\xi,\omega)\} = [N(\eta)][\hat{u}_{\chi}(\xi,\omega) \quad \hat{u}_{\chi}(\xi,\omega)]^{T}$$

$$\tag{7}$$

2.4. Numerical integration

In this study, the Gauss-Lobatto-Legendre numerical integration method is applied. This method calculates the values of the coefficients matrix and vector that will be appeared in governing equations in local coordinates, according to the node element that corresponds to the points and also features a shape function used, resulting diagonal matrix of coefficients used in the equation. Weight coefficients used in the method of integration is calculated using (Canuto et a, 2012):

$$w_i = \frac{2}{n(n+1)[(n_\eta)(n_i)]^2}$$
(8)

3. Results and discussion

3.1. Derivation of governing equations in local coordinates

The weak form of governing equations (Eq. 4) is derived as Eq. 9 using mapping function (Eq. 5), shape function (Eq. 6), and numerical integration (Eq. 8).

	$\begin{bmatrix} D_{11x}^0 \\ 0 \end{bmatrix}$	$0 D_{11}^0$		0	0	$\begin{bmatrix} \hat{u}_{1x} \\ \hat{u}_{1y} \end{bmatrix}$		$\begin{bmatrix} D_{11x}^1 \\ 0 \end{bmatrix}$	$0 D_{11}^{1}$		0	0 0	$\begin{bmatrix} \hat{u}_{1x} \\ \hat{u}_{1y} \end{bmatrix}$		M_{11x}	0 <i>M</i>		0	0	$\begin{vmatrix} \hat{u}_{1x} \\ \hat{u}_{1y} \end{vmatrix}$	$ \begin{bmatrix} \hat{F}_{1x}^b \\ \hat{F}_{1y}^b \end{bmatrix} $		0	(9)
ξ	:	- 11y	·	D^0	:	$\hat{u}$	+	:	- 11y	·.	D^1	:	$\left \begin{array}{c} 1, \\ \vdots \\ \hat{\mu} \end{array} \right $	$+\omega^2\xi$	:	11y	·	м	:	$\hat{u}$	$+\xi$ $\hat{\xi}$ $\hat{F}^{b}$	> = {	: }	()
	0	0		D_{nnx}	D_{nny}^0	$\left \begin{array}{c} u_{nx} \\ \hat{u}_{ny} \end{array} \right $	,čč	0	0		0	D_{nny}^1	$\begin{bmatrix} u_{nx} \\ \hat{u}_{ny} \end{bmatrix}$	,ζ	0	0		0	M _{nny}	$\left[\hat{u}_{nx} \\ \hat{u}_{ny} \right]$	$\begin{bmatrix} \boldsymbol{F}_{nx} \\ \hat{F}_{ny}^{b} \end{bmatrix}$		0	

Where:

$$D_{ij}^{0} = 2\delta_{ij} w_i [B^1(\eta_i)]^T [D] [B^1(\eta_i)] |J(\eta_i)|$$
(10)

 $D_{ij}^{1} = 2\delta_{ij} w_{i} [B^{1}(\eta_{i})]_{,\eta}^{T} [D] [B^{2}(\eta_{i})] |J(\eta_{i})|$ (11)

$$M_{ij} = 2\delta_{ij} w_i [N(\eta_i)]^T \rho[N(\eta_i)] |J(\eta_i)|$$
(12)

$$\hat{F}_i^b(\omega)_i = 2\delta_{ij} w_i [N(\eta_i)]^T \rho \omega^2 \{\hat{u}_g\} |J(\eta_i)|$$
⁽¹³⁾

and $\hat{F}^{b}(\omega) = [\hat{F}_{x}^{b}(\omega) \quad \hat{F}_{y}^{b}(\omega)]^{T}$ are the components of inertial forces caused by foundation excitation in the domain of dam body at a frequency ω and δ_{ij} denotes the Kronecker Delta which results in diagonal coefficient matrices. For calculating deformations and stresses at every Degree Of Freedom (DOF), the differential equation corresponding to the control point related to the DOF should be solved. Analytical solution for governing equation for each DOF may be represented as:

$$\hat{u}_{ci} = A_i \xi^{\left(\frac{1 - \frac{D_{ii}}{D_{ii}^{0}}}{2}\right)} J_{\left(\frac{D_{ii}}{\frac{D_{ii}}{0}-1}}\right) \left(\left(\frac{\omega^2 M_{ii}}{D_{ii}^{0}}\right)^{0.5} \xi\right) + B_i \xi^{\left(\frac{1 - \frac{D_{ii}}{D_{ii}^{0}}}{2}\right)} Y_{\left(\frac{D_{ii}}{\frac{D_{ii}}{0}-1}\right)} \left(\left(\frac{\omega^2 M_{ii}}{D_{ii}^{0}}\right)^{0.5} \xi\right) - \frac{1}{\omega^2 M_{ii}} \hat{F}_i^b$$
(14)

in which $J(\alpha)$ (β) and $Y(\alpha)$ (β) indicate respectively the first and second kinds of Bessel functions of order α .

3.2. Numerical examples

The accuracy of the present method is demonstrated through representative numerical examples. Geometry of a concrete gravity dam with rigid foundation duo to harmonic horizontal displacement of ground is shown in Fig. 2 and results of the analysis using the present method is shown in Fig. 3.

Fig. 2. Geometry of a concrete gravity dam

Fig. 3. Amplitude variations of horizontal displacement of dam crest

4. Conclusion

In this research, a new semi-analytical method with detailed formulation was presented for the analysis of 2D elastodynamic problems in frequency domain. In this method, only the boundaries of the domains are discretized. Using Lagrange polynomials as mapping function, special shape function, Gauss- Lobatto- Legendre quadrature, and implementing a weak form of weighted residual method, coefficient matrices of the system equations become diagonal. Therefore, the partial differential equation for each DOF becomes independent from others. Consequently, this method significantly reduces the computational costs compared to other methods. Besides, two examples of empty gravity dam were successfully modeled with very small number of DOFs, preserving very high accuracy compared to available solutions.

5. References

Babaee R, Khaji N, Ahmadi MT, "Development of Decoupled Equations Method for calculating hydrodynamic pressures on concrete gravity dams", Modarres civil engineering journal, 2015, 15, 41-52.

Fakharian M, Khodakarami MI, "A Modified Decoupled Semi- Analytical Approach Based On SBFEM for Solving 2D Elastodynamic Problems", World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Mechanical, Aerospace, Industrial, Mechatronic and Manufacturing Engineering, 2015, 9 (2), 296-301.